

Politični ogled.

Z Dunaja. [Konec.] Naj imenujem tu one č. g. duhovnike iz lavantske vladikovine, ki so letos podpornemu društvu poslali doneske; to so: vlč. g. Karol Gajšek, dekan na Dobrni 5 fl., vlč. g. Martin Meško, župnik Kapelski 5 fl., vlč. g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu 2 fl., neimenovani rodoljub v Gornjemgradu, (sedaj v Braslovčah) 5 fl., vlč. g. M. Osenjak kaplan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. J. Skuhala, dekan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. Ivan Bohanec, kaplan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. Lovrenčič, župnik pri Mali nedelji 2 fl., vlč. g. Fr. Moravec, kaplan pri Mali nedelji 1 fl. Dalje so naročili gg.: dr. J. Farkaš, zdravnik v Ljutomeru 1 fl., J. Kukovec, posestnik v Ljutomeru 1 fl., Ivan Katič, c. kr. notar v Šoštanju 5 fl., Ferdinand Roš, veleposestnik v Hrastniku 5 fl., Fran Veršec, c. kr. notar v Sevnici 5 fl. — V odboru ostanejo večinoma stari udje; nekateri so bili v novič izvoljeni, to so: vlč. g. dr. M. Sedej, c. in kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Avgustineju; g. dr. Matija Murko, uradnik v c. in kr. ministerstvu cesarskega dvora in vunanjih zadev, g. dr. Karol Štrekelj, vsenčiliški docent in urednik slov. drž. zak.; g. dr. Viljem Lachenberger, zobozdravnik, g. dr. Vladimir pl. Globočnik, koncipist v c. kr. finančnem ministerstvu. — G. J. Pukl odložil je blagajništvo radi preoblega posla in glavno zarad tega, ker v letu po 5 mesecev ne stanuje na Dunaji. Njegovo mesto prevzeli so vlč. gosp. dr. Mat. Sedej, c. kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Avgustineju, Wien I. Augustinerstrasse 7, kateremu naj se blagovolé pošiljati vsi doneski za podporno društvo.

Iz Slatine. (Radovednost.) Gosp. dopisnik, ki ste v št. 35 o bistroumnosti in zdravilski umetnosti gospoda dra. Hoisla govorili, omenili ste, da se upate o tej umetnosti javno povedati in naznaniti. Ker bi to nadaljevanje ne samo nas blizo Slatine, temveč tudi druge bralce „Slov. Gosp.“ vtegnilo zanimati, zato prosimo, da začnete brž ko brž izpolnjevati svojo obljubo. Kakor nam je znano, sta v stari zavezi Lot in njegova žena po božjem povelju bežala iz mesta Sodome pred pokončanjem. Tam je žena iz radovednosti se nazaj ozrla, v tem pa je pričema okamenela. Mislim tudi jaz, da manj ne bomo mi strmeli, če izvemo o njegovi bistroumnosti in zdravilski umetnosti, ker nam je znano, kako zvit in prekanjen je on v tem, kako bi nas slovenske kmete v svojo nemčurško malho vlovil. Mislim si toraj, kak more še le biti umeten zdravnik. Vas prosim torej, gosp. dopisnik, da obljubi zvesti ostanete in nas vsaj s kratkim nadaljevanjem razveselite.*)

*) Kolikor mi sodimo, ni g. doktor Hoisel, v kolikor je zdravnik, slov. ljudstvu na potu, marveč v kolikor je pristaš šulvereina. Ljudje ga pustijo radi na miru in zveni se redko kdo za-nj, pustimo ga v tej reči tudi mi raji na miru!

Ured.

Avstrijske dežele. O božiči je doba miru. V drugih časih in v drugih rečeh pozna se v očitnem našem življenji le malo, da živimo v kršč. državi. Večkrat se dozdeva človeku, da vam pozabi gospoda, ki ima politično življenje več ali manj v svojih rokah, na to, o božiči pa še ni tako in zato je v tem času še v resnici nekam podoba, da še nismo do cela tudi v tem, kar se tiče politike, brez kršč. čutov. Po tem takem pa bode tudi naš „ogled“ drugačnji, kakor je po navadi; več ali manj je duh miru, ki prihaja v času proti božiču na vrh. — Pri cesarski rodbini bode brž božič, ne na Dunaji, ampak na graščini Lichtenegg v gorenji Avstriji, pri mladih zaročencih, M. Valeriji in Franci Salvatorji. Tako je vsaj doslej podoba, kajti Nj. veličanstvi svitli cesar in cesarica dojdeta tje, vsaj za mali čas, če gre kaj vere poročilu, ki se bere v listih. Tu bode torej pravo, kršč. božično veselje. Avstrijska ljudstva so vesela o tem veselji presvetele cesarske rodbine. — Postava o velicem Dunaji, o združenji vseh predmestij v eno občino, je gotova ter ima že tudi najvišje potrjenje. — Drž. zbor je pretrgal zadnji četrtek svoje seje, najbrž do meseca februarja. Nemški liberalci niso, da-si so se grozili, storili v zadnji seji nič, kar bi vznemirjalo ljudi v tem času, dokler se ne snide na novo drž. zbor. Ravno to pa je nekaj, kar vznemirja nas in vse, ki stojé na strani konservativnih poslancev. Kaj, če je grof Taaffe zamašil jim jezike, češ, da so sedaj tako oni blizo že na vrhu? To je prav lahko in zato ni treba veliko domišljije. — Naše glavno mesto, Gradec, je dobilo nov železni most in dali so ga v ponedeljek, dne 22. decembra v polno rabo, se ve, da v pričo najvišje gospode naše dežele. Stane pa nad 200.000 gold. To ni malo, posebno pa še zato ne, ker je stari most bil dober, brez vse nevarnosti. — Dež. predsednik koroški, baron Schmid Zabierov, je odgovoril na neko vprašanje mestnega odbornika v Celovci, barona Hocka, da ima kmetijski minister pravico, če zaprosi slov. društvo „Straža“ za to, da pokliče tudi iz Kranjskega moža, ki razlaga v društvu slov. kmetom v slov. jeziku kmetijske reči. Ta odgovor je dolgi nos nemškutarjem. — Kakor je to rado, tako se godi tudi na Kranjskem, nove železnice iz Ljubljane v Kamnik, ki je že gotova pa tudi tiste po Dolenjskem niso vsi veseli. Za nekatere bode dobiček, za druge najhitreje zguba. Ni pa se mogoče izogniti temu, kajti duh časa tirja železnico in pametni gospodarji vedó si že obrniti vse tako, da jim nova železnica ne bode dolgo na škodo. — V Gorici je umrl baron Ritter, po rodu Nemec, po obnašanji pa libera-

lec, nasprotnik slov. ljudstva. — Drž. uradniki v Trstu prosijo, ker je v mestu stanarina visoka, pomoči za njo iz drž. kase. Težko, če se jim prošnja obnese. — Na Ogerskem živi veliko število judov in kakor se kaže, imajo že veliko moči tudi do vlade, do ministrov. Vsled tega je celo mogoče, da vpelje vlada judom na ljubo civilni zakon, to je, da si vzame lahko jud kristijanko in kristijan judinjo, se ve, da le v pisarni župana. — V Požunu dobijo novi most in izroči ga mestu v porabo Nj. veličanstvo svitli cesar v torek dne 30. decembra. Razume se, da bode o tej priliki veliko ljudstva in kar se lahko sodi, madjarskega bleska.

Vunanje države. Zadnje dni so zagnali v Rimu na novo glas, da so sv. Oče Leon XIII. nevarno zboleli. Na veselje vseh vernih kristijanov pa na tem glasu ni bilo veliko resnice, ne več, kakor da so se sv. Oče malo prehladili pa ne tako, da bi jim bilo treba si vleči. Pravi se, da bodo o božiči imeli poseben nagovor do kardinalov, najbolj gledé na prestolni govor kralja Umberta. V tem govoru je bilo precej laške baharije. — Minister Crispi je odgovoril v italijanskem drž. zboru na vprašanje posl. Pantano, da je koristno za Italijo, če se trgovinska pogodba z Avstrijo podaljša, če ne dalje, vsaj za eno leto, škoda pa bi imela država, ko bi se ta pogodba pretrgala. Se ve, da je Pantano odmajal na to z glavo, češ: tu sem se tedaj vkanil! — Večina francoskih okrajev želi usmiljenih sester v svoje bolnišnice, toda minister notranjih zadev se ustavlja tej želji. Zakaj? To ni težko, da človek ugane, saj je vsa republika sedaj v rokah framasonov in le-ti sovražijo vse, kar še spominja na krščansko vero. — Na Angleškem imajo sedaj nov „strike“, in sicer takrat so uradniki pri irskih železnicah na vrsti, torej možje, ki imajo stalno plačilo. Radi pa bi ga nategnili ali to bode težko šlo. Najbrž jih bodo odpustili. — Nemški cesar sili na to, da se predručajijo srednje šole ter postanejo nekam učilnice — za vojake. Če kje, v nemški državi meri sedaj že dalje časa vse le na to, da jim vzraste obilo čilih vojakov. Žal, da bode k malu tudi v drugih državah vsled tega treba vse le za vojake. — Na Ruskem se pripravljajo ostre postave zoper tuje jude ter jim bode treba vdariti jo čez mejo, kamor bode komu mogoče. Da bi jih le ne bilo k nam v Avstrijo! Tu jih je že doslej več, kakor do volje. — Rumunski minister je izrekel v drž. zboru, da Rumunija ni sklenila vojaške zaveze z Avstrijo, pač pa bode on storil, ako bo treba, v svojem času vse, kar bode Rumuniji na korist. To se pač pravi, da še zaveza ni gotova, pa lahko postane, kedar je bode treba. — Srbska vlada ne pozna več „kraljice“ Natalije, ampak samo še „mater kralja“, tudi ji ne dovoli, do obišče kedaj

mladega kralja. — Pri necem turskem otoku se je pruska ladija „Friderik“ razbila na pol, sultan pa je izdal povelje, da se popravi brž ko hrž na turske stroške. To je velika prijaznost do Prusije! — V Afriki so si prišli nemški častniki navskriž in mora bojda Emin paša nazaj, v Nemčijo, ker se ustavlja majorju Wissmannu. Za kaj da jim hodi, to se doslej ne zna. — Iz severne Amerike izselijo se mormouci v Meksiko; tu se jim bojda dovoli, da živijo po svoje t. j. v mnogoženstvu. V združenih državah jim to ni več mogoče ter zapadejo ostrim kaznim. — Tisti indijanci, ki so ustali zoper združene države, se še niso udali; bili so se že stekli z vojniki teh držav, potem pa so se poskrili v svojih brlogih. Na dolgo jim ne bode to mogoče in je želeli, da se udajo ter najdejo pomiloščenje in pa kruha: zavoljo gladu so, kakor pravijo, segli za orožje.

Za poduk in kratek čas.

O Rojenicah na Boču.

Nekako v sredini Boča na mali ravninici stoji cerkvice sv. Miklavža. Od tistod se uživlje krasen razgled po spodaj ležeči dolini.

Nekoliko od cerkvice proti severu se nahaja v gori velika votlina, v katerej so baje Rojenice nekdanj prebivale. Moja mati so mi o njih sledeče pripovedovali.

Ko sem jaz mlada bila, pripovedovali so stari ljudje, da so njih starši še pomnili, kako so Rojenice hodile z Boča v bližnji Gabernik pšenico plet. Kjer so plele, tam so pšenico tako pomandrale, da bi bil človek misliti, da ne bode več vstala. Ali zraslo je potem tam najlepše žito, tacega ni bilo v celej okolici. Jedle so samo mleko, katerega so dobivale od kmetov. Prebivale so pa vže v prej omenjeni votlini blizu cerkvice sv. Miklavža, v Kostivniški fari. V votlini se še sedaj baje vidijo sledovi, da je moral kdo v njej prebivati, kajti vidijo se kamenene stopnice in več v kamen vsekanih prostorov, kakor n. pr. prostor za omaro itd. Morebiti bi Rojenice še sedaj tam prebivale, pa pregnali so jih pastirji, ki so z biči pokali, in pa dekle, ki so po svinjskih koritih ropotale, česar Rojenice niso mogle slišati.

Tako so mi pravili mati, jaz pa sem jih zvesto poslušal. Mislim sem pač večkrat: o! te pastirje, čemu pa so ravno tam pokali z biči? Tudi na dekle me je vselej nevolja bila, ko je ropotala pri koritih. V časih sem tudi polukaval po Rojenicah, češ, da bi utegnile še le kje odkod priti. Ali ni jih bilo, škoda za nje!

R. D. Gorski.

Smešnica 52. „Hej“, zakliče oče čevljar, „hej, je to nevolja. Sedaj že ura dalje časa nič ne bije več. Kaj kje hoče?“ — „Oče“, sliši se